

Oponentský posudek diplomové práce.

Název: **Obsahová analýza kulturních rubrik v deníku Mladá fronta Dnes v důsledku společenských změn po roce 1989.**

Jméno autora: Eva Valjarevičová

Vedoucí práce: doc. PhDr. Barbara Köpplová, CSc.

Oponent: PhDr. Tomáš Trampota, PhD.

Diplomantka předkládá diplomovou práci zabývající se tématem kulturních rubrik v deníku Mladá fronta Dnes. Text je členěn do osmi základních částí (a resumé). Po úvodu následují kapitoly věnující se společenským změnám v České republice po roce 1989, pronikání a vlivu americké kultury, médiím na konci 20. století, českému výtvarnému umění. Autorka se dále věnuje deníku Mladá fronta Dnes a obsahové analýze kulturní rubriky MF Dnes. Text uzavírá nezbytný závěr.

Autorka předkládaný text strukturuje jasně a kapitoly na sebe logicky navazují. Překvapivé je minoritní postavení obsahové analýzy kulturních rubrik (str. 60-73), ačkoliv název práce vyvolává představu, že o kulturní rubriky půjde především. Převážná část práce se zabývá spíše kontextem, než jádrem tématu.

Poněkud nekoncepčně působí rozložení podkapitol zabývajících se českou literaturou, českým filmem a výtvarným uměním; autorka se zabývá českou literaturou po roce 1989, u českého filmu (pravděpodobně) volí podkapitoly podle let následné obsahové analýzy (1992, 1994, 1996, 1998, 2000- nicméně pro výzkum MfDnes se zabývá jen roky 1992, 1996 a 2000), u výtvarného umění pak dělí podkapitoly na „80. léta 20. století“ a „Novou svobodu 90. let“.

Diplomantka si zvolila zajímavé téma, které nebývá příliš často zpracovááno. Bohužel text vykazuje určité nedostatky, které nelze přehlédnout.

V některých částech textu se objevují gramatické nedostatky: „Mění se však například principy, které kdysi konstituovali...“ (str. 52). Na straně 71: „Vliv Americké produkce...“ Autorka v některých souvětích opomíjí psát čárky (např. str. 61): „Ve výzkumu jsem tedy zjišťovala kolik článků v rubrice pochází z novinářských agentur...“ (str. 75) „Zajímalo mě jak se modernizuje...“. Podobně na str. 64: „V porovnání s ostatními rubrikami v novinách je evidentně brána jako okrajová a umístována podle toho jak vychází délka ostatních stran. Na straně 65: „Dále bylo předmětem mého výzkumu dále film specifikovat...“

Autorka soudí, že kulturní rubrika MfD vypovídá o kultuře české společnosti daného období, což je podle mne odvážné a nezohledňuje skutečnost výběrových procedur produkce mediálního obsahu a snaží se navodit představu, že zkoumaná rubrika je věrným otiskem současné kulturní produkce v ČR. Předložený výzkum je podle mého názoru spíše analýzou samotné rubriky.

V kapitole 2.0. *Společenské změny v České republice po roce 1989* se autorka s tématem vyrovnává na můj vkus příliš povrchně (například kapitola 2.1 *Kapitalismus po Česku*). Text tak evokuje namísto odborného pojednání velmi rozvolněnou publicistickou stať: „*Komunismus vyměnila demokracie a s ní nastoupily liberální hodnoty, na které samozřejmě navázaly změny v sociálním postavení a životní úrovni obyvatel Československa. Lidé dostali svobodu slova. Politiku a společnost obecně opanovala touha po lepším.*“ (str. 4)

Tvrzení „*Přílišná „konzumnost“ a spotřebovávání statků je dnes některými kritiky chápána pro společnost spíše jako škodlivá.*“ (str. 6) autorka nedokládá konkrétním příkladem žádného z kritiků. Podobná tvrzení bez doložení faktů nebo zdroje se v textu objevují opakovaně. Viz například (str. 7): „*Část odborníků na tento proces nahlíží velmi kriticky, lidé obecně ho možná ani neregistrují nebo o něm běžně nepřemýšlejí.* Další část

odborníků některé aspekty americké kultury vidí pozitivněji. Nemohu souhlasit s tvrzením: „Je zřejmé, že kultura pocházející z jedné z největších zemí bude mít tendenci a vliv pokročit za hranice svého území, expandovat do zámoří. A to nejen proto, že Spojené státy jsou schopny efektivně vytvořit kulturu „rychle a levně“. Uniká mi, proč je tato skutečnost zřejmá. Také by mě zajímalo, jak lze kulturu efektivně vytvořit rychle a levně? Zobecnující je rovněž tvrzení: „Chození do kina představuje, obecně řečeno, po celém světě běžný, zdomácnělý rituál a americké filmy i jejich hvězdy tvoří pro miliony lidí mimo Ameriku významnou součást jejich každodenní zkušenosti...“

V podkapitole věnující se *Českému výtvarnému umění* (str. 47) autorka píše: „Encyklopedické slovníky do této kategorie řadí architekturu a urbanismus, sochařství, malířství, grafiku, užité umění, v současnosti také fotografii.“, žádný z encyklopedických slovníků ale neuvádí.

Některá tvrzení by si zasloužila konkretizaci: „*Vznikly navázáním na tradici a čtenářskou základnu listu Mladá fronta, který vznikl roku 1945 jako nestranný mládežnický deník a později si ho přisvojily komunistické mládežnické organizace.*“

Bez odkazů nebo konkretizace by v odborném textu nemělo stát ani tvrzení „*bývá jim přisuzováno pravicové nebo konzervativní zaměření, názorová spřízněnost některých komentátorů s ODS, nebo bývá poukazováno na možný názorový vliv německých vlastníků...*“ (str. 53). Úsměvně působí navazující tvrzení: „*Obsahová analýza kulturní rubriky tohoto deníku však tento fakt nepotvrdila, ani nevyvrátila.*“ Politické stranění se vskutku obyčejně objevuje v jiných rubrikách.

Poněkud limitující je skutečnost, že při pojednání o Mladé frontě Dnes (na stranách 53-56) autorka čerpá pouze z jediného zdroje- encyklopedie Wikipedia.

Ve výzkumné části autorka zkoumá, kolik prostoru zabírala kulturní rubrika, zajímavější by však bylo zjistit podíl kulturní rubriky na celém listě a jeho případné proměny. U tabulek na straně 66 by bylo vhodnější namísto označení *počet článků v %* použít *podíl*. (Autorka zde není jednotná v užívání počtu desetinných míst).

Autorka by měla dokladovat tvrzení: „*V těchto letech je zřejmá také tendence k zjednodušování jazyka i témat, do rubriky se dostávají témata, dnes hodnocena jako bulvární a tento trend se i v současnosti zhoršuje.*“ (75).

Předkládaná diplomová práce splňuje požadavky kladené na tento žánr. Doporučuji ji hodnotit stupněm **dobře**.

V Praze 31.1.2007

PhDr. Tomáš Trampota, PhD.